

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ВПЛИВ УМОВ ТА ТРИВАЛОСТІ ЗБЕРІГАННЯ НА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ РІЗНИХ СОРТІВ ВИКОНАВ: БУЙВАЛ СТАНІСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ, магістр 2 року навчання агробіологічного факультету

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК: ЗАВАДСЬКА ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА, канд. с.-г. наук, доцент

Пшениця озима – одна з найважливіших зернових культур. Саме вона є головним продуктом харчування. Ареал вирощування цієї культури дуже широкий, оскільки культивують її на 5 континентах у 184 країнах. Світова посівна площа пшениці кожного року змінюється і коливається у межах від 220 до 230 млн. га, а валовий збір перевищує 660 млн. т у рік. За статистичними даними, експортують зерно пшениці 70 країн світу. Найбільші обсяги зернопродукції реалізують США – понад 26 млн. т, Австралія – близько 20 млн. т, Канада – 19 і Франція – 15 млн. т щорічно.

Мета дослідження полягає у вивченні зміни технологічних властивостей зерна в процесі зберігання, які базуються на сортових особливостях культури. Для вирішення поставленої мети були поставлені наступні завдання:

- оцінити якість вирощеного зерна пшениці озимої різних сортів та встановити відповідність його вимогам діючого стандарту;
- дослідити динаміку технологічних показників якості зерна пшениці за різних режимів зберігання.
- визначити залежність якості зерна пшениці різних сортів від строку зберігання;
- дати економічну оцінку ефективності реалізації зерна пшениці озимої досліджуваних сортів за різних режимів зберігання.

Об'єкт дослідження – технологічні властивості зерна пшениці у процесі тривалого зберігання.

Предмет досліджень – зерно пшениці озимої сортів Артис та Омаха, вирощене в умовах Полісся.

Зерно пшениці озимої двох сортів вирощували в ПП «АгрспаськеРо» в зоні Полісся. Експериментальна частина досліджень проводилася на базі кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика НУБіП України.

Способи тривалого зберігання зерна пшениці озимої

Економічна ефективність зберігання зерна пшениці озимої досліджуваних сортів залежно від режиму та терміну зберігання, за цінами 2022 р.

Режим зберігання зерна	Період зберігання, міс.	Клас зерна	Реалізаційна ціна зерна, грн./т	Затрати на зберігання, грн./т	Собівартість зерна після зберігання, грн./т	Чистий прибуток, грн./т	Рівень рентабельності, %
Сорт Артис							
Нерегульоване середовище	1	2	4950	22	4122	828	31,6
	3	2	5000	66	4144	856	42,0
	6	2	5050	132	4166	884	45,2
	9	2	5100	198	4188	912	42,8
	12	2	5150	264	4200	950	41,3
Регульоване середовище	1	2	4950	65	4165	785	24,1
	3	2	5000	195	4195	805	36,3
	6	2	5050	390	4280	770	37,0
	9	2	5100	585	4350	750	29,3
	12	2	5150	780	4400	750	26,6
Сорт Омаха							
Нерегульоване середовище	1	3	4775	22	4122	653	23,3
	3	3	4925	66	4144	781	36,4
	6	3	5075	132	4166	909	37,3
	9	4	4455	198	4188	267	12,8
	12	4	4505	264	4200	305	12,3
Регульоване середовище	1	3	4775	65	4165	590	21,8
	3	3	4925	195	4195	730	30,9
	6	3	5075	390	4280	795	31,8
	9	3	5375	585	4350	1025	23,8
	12	3	5675	780	4400	1275	20,1

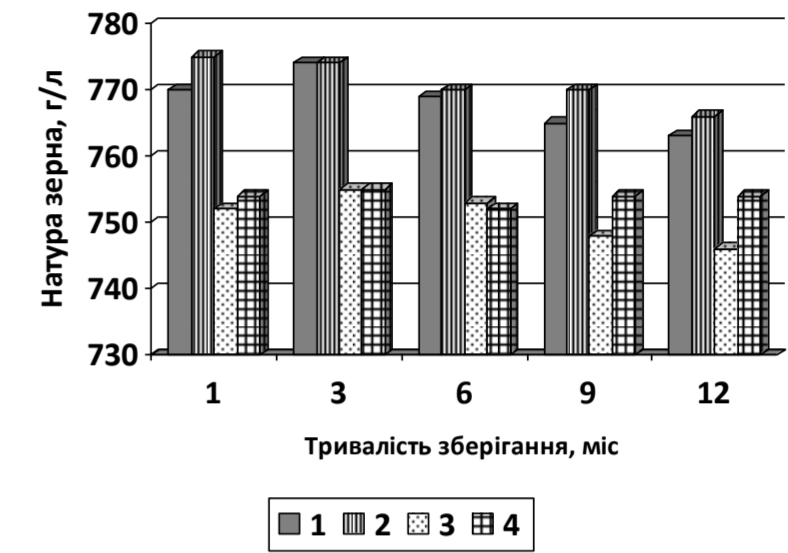
Висновки та пропозиції виробництву

Зерно пшениці озимої сорту Артис, вирощене в ПП «Агрспаське», відповідає вимогам 2 класу, а сорту Омаха – 3 класу.

Для отримання зерна, що відповідає вимогам 2 класу якості, доцільно вирощувати пшеницю озиму сорту Артис.

Для тривалого зберігання зерна, що характеризується слабкою клейковиною, рекомендуємо застосовувати регульований режим, оскільки за таких умов всі показники якості залишаються стабільнішими протягом усього періоду зберігання. Зерно, яке має нормальну клейковину та вологість нижче критичної, доцільно зберігати в нерегульованих умовах.

Для отримання прибутку та рентабельності від реалізації у межах 45-46% пропонуємо зберігати зерно сорту Артис у нерегульованих умовах та реалізувати його після 6 місяців зберігання.

Динаміка врожаю зерна пшениці озимої різних сортів залежно від режиму та терміну зберігання: 1. – сорт Артис, нерегульований режим, 2 – сорт Артис, регульований режим, 3 – сорт Омаха, нерегульований режим, 4 – сорт Омаха, регульований режим.

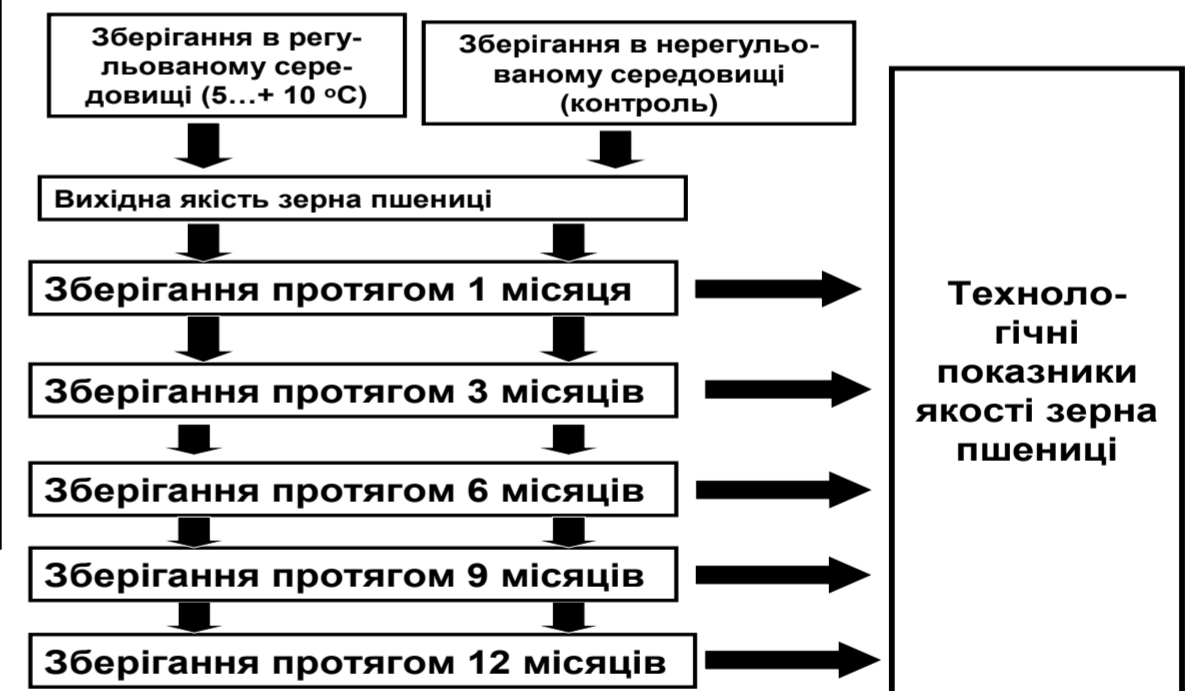
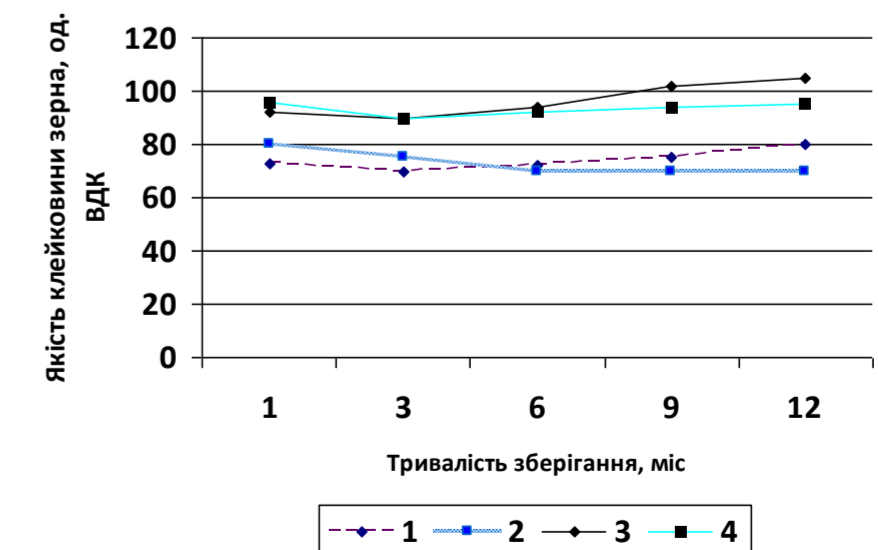

Схема проведення досліджень

Динаміка якості клейковини зерна пшениці озимої різних сортів залежно від режиму та терміну зберігання.